

наукових праць. Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2010. – Вип. 19. – С. 241-245.

6. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери / В.С. Кравців, Л.С. Гринів, М.В. Копач, С.П. Кузик / За ред. М.І. Долішнього. – Л.: ІРД НАН України, 1999. – 78 с.

7. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

8. Шашула Л.О. Просторові аспекти еколого-орієнтованого природокористування / Л.О. Шашула // Матеріали Міжнар. Наук. конф. „Земельні відносини і просторовий розвиток”. – Ч. II. – Київ, РВПС України НАН України. – 2006. – С. 186-188.

УДК 330.341.1: 330.322: 338.432

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

*Новіков О.Є., к.е.н., доцент,
Миколаївський державний аграрний університет*

У статті визначені основні проблеми державного регулювання інноваційно-інвестиційною діяльністю в аграрній сфері, запропоновані основні напрями його вдосконалення. Розглянуто державне регулювання інноваційно-інвестиційних процесів за досвідом високорозвинутих країн.

The paper identified key issues of state regulation of innovation and investment activities in the agricultural sector, main areas of improvement. A state regulation of investment and innovation processes in highly developed countries experience.

Постановка проблеми. До недавнього часу Україна перебувала у відокремленому від світового господарства середовищі та мала вузькоспеціалізований спектр зовнішньоекономічного співробітництва. Початок ринкових трансформацій активізував потребу у розвитку євроінтеграційних процесів в Україні та вступ її до Світової організації торгівлі (СОТ). Нинішній розвиток аграрної сфери тісно пов'язаний з поглибленням регіональної інтеграції, з лібералізацією умов торгівлі сільськогосподарськими товарами та послугами, з переорієнтацією на вимоги зовнішнього ринку до забезпечення сільськогосподарською продукцією. За цих умов виникає необхідність переходу на інноваційну модель розвитку як передумови входження в когорту високорозвинутих країн світу, досягнення високого рівня життя свого народу. В науковому плані інновація за своїм змістом є важливою складовою науково-технічного прогресу, що постійно змінюється як у часі, так і просторі. Країни, які зуміли швидше, порівняно з іншими та з урахуванням власних умов і потреб, визначитися щодо доцільності впровадження інновацій, досягли високої кінцевої мети.

Ефективна політика держави направлена на допомогу підприємствам у правильному визначенні та використанні можливих джерел фінансування та відіграє велику роль у процесі залучення інвестицій у регіони України. Умовою підвищення ефективності економіки є її структурна перебудова, для здійснення якої необхідні значні інвестиції. Тому стимулювання інвестиційної активності має велике значення, оскільки інвестиції є найважливішим фактором економічного зростання та інтенсифікації виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми теорії і практики державного регулювання інноваційно-інвестиційною діяльністю в аграрній сфері знайшли відображення в працях вітчизняних науковців: І.А. Бланка, Б.В. Гунського, О.В. Мертенса, О.М. Полякова, А.С. Філіпченка, В.П. Савчука, М.І. Кисіля, М.С. Герасимчука, Ю.О. Бойка, П.Т. Саблука та інших.

Постановка завдання. Метою нашої роботи є розробка науково-методологічних основ державного регулювання інноваційно-інвестиційною діяльністю, а також обґрунтування перспективних моделей інвестиційної політики в аграрній сфері. Досягнення визначеної мети зумовило розв'язання таких завдань: вивчення основних проблем та тенденцій інноваційно-інвестиційних процесів; обґрунтування перспективних моделей управління інноваційно-інвестиційними процесами АПК; узагальнення основних напрямів державної політики в управлінні та регулюванні інноваційно-інвестиційної діяльності.

Постановка завдання. Необхідною умовою управління будь-якою галуззю економіки є цілеспрямована інноваційно-інвестиційна діяльність. Інноваційна діяльність може розглядатись як одна із форм інвестиційної діяльності, що здійснюється з метою впровадження науково-технічного прогресу у виробничій або соціальній сфері. Саме інвестиції в АПК приводять до впровадження нововведень, – інновацій та інноваційних процесів. Потенційні можливості розвитку та ефективного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю в АПК визначаються передусім науково-технічним прогресом, його темпами і соціально-економічними результатами.

Вагомого значення проблемі державного регулювання інвестиційних процесів і формування інвестиційного середовища за умов кризового розвитку надавав Джон Мейнард Кейнс (1883-1946). Провідна ідея теорії Кейнса - необхідність державного регулювання капіталістичної економіки, зокрема свідомого створення макроекономічних умов для економічного зростання через формування економічних механізмів залучення інвестицій у національне господарство [1].

Нині, коли наша держава формує власну інноваційну політику, постають питання формування інноваційної та інвестиційної привабливості вітчизняної економіки і створення умов, які змусять працювати іноземний капітал в інтересах України. Проте останнім часом у державі постійно скорочуються обсяги інвестицій, знижується інноваційна активність. У сучасних теоретичних розробках вітчизняних вчених відсутній системний підхід до державного регулювання інвестиційними процесами [2].

Державне регулювання інноваційно-інвестиційних процесів є досить складним, оскільки включає правові, нормативні, економічні, соціальні, зовнішньоекономічні аспекти. Виходячи з цього, необхідно застосовувати досвід регулювання інноваційно-інвестиційних процесів, які використовують розвинуті країни. Високий рівень економічного розвитку розвинутих країн світу переконливо довів ту незаперечну істину, що він став можливим завдяки умілому пошуку і своєчасному та ефективному запровадженню нового замість традиційно існуючого на всіх напрямках і ділянках соціально-економічного життя держави. Природно, що Україна, як і інші країни, що стали на шлях розбудови соціальноорієнтованої ринкової економіки, в останні роки все більше усвідомле необхідність переходу на інноваційну модель розвитку, як передумови входження в когорту високорозвинутих країн світу, досягнення високого рівня життя свого народу.

У світовій практиці склалися різноманітні види інноваційно-інвестиційних моделей. Серед них виділяють дві основні моделі економіки ринкової спрямованості. Це так звана ліберальна модель і модель соціально орієнтованого ринку, які різняться за ступенем і засобами державного регулювання економіки. В нашій країні з самого початку ринкові реформи були орієнтовані на перехід до ліберальної моделі. Ліберальна модель ґрунтується на незначному втручанні держави в діяльність господарюючих суб'єктів, більшість з яких є недержавними, максимальній свободі підприємництва, мінімальній участі держави у вирішенні соціальних завдань.

Державне регулювання в основному обмежується макроекономічними процесами. Соціально орієнтована модель характеризується більшим ступенем державного втручання, наявністю значного державного сектора. Ліберальна модель діє в США, Франції. Соціально орієнтована модель склалася в Німеччині, Швеції, Австрії. Використання цих моделей у кожній країні має свою специфіку. Залежно від обраної моделі держава бере на себе або використання більшої частини функцій інвестора, або надає інвесторам максимальну свободу і регулює їх діяльність через податкову, амортизаційну, кредитну політику.

У нашій країні практично зруйнована державна система інноваційного відновлення АПК. Ринкові відносини без державного цінового регулювання виявились непридатними для обґрунтування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. За останні два-три роки ціни на сільськогосподарську продукцію знизилися у 2-3 рази, а ціни на матеріально-технічні ресурси і техніку зросли у 3-5 разів. Без здійснення належних заходів становище в сільському господарстві погіршуватиметься, а тому доводиться констатувати, що, на жаль, організаційні аспекти інноваційної діяльності в АПК України не відповідають сучасним потребам.

Важлива роль у активізації інвестиційної діяльності АПК регіону належить банківській системі. На жаль, сьогодні наші банки часто змушені долати серйозні перешкоди, здійснюючи інвестиційне кредитування вибірково. Контроль з боку уряду, тиск внутрішніх та зовнішніх економічних, соціальних, а часто навіть політичних обставин, обмеження у вигляді нормативів

резервування, нестабільність у сфері бізнесу та виробництва – все це фактори нестабільності, що значно впливають на фінансовий стан інвесторів. Одним із джерел інвестиційної підтримки АПК регіону є бюджетні кошти. Але реальну можливість їх спрямування в розвиток галузей національної економіки та соціальне облаштування населених пунктів регіони отримали лише в 2006–2007 рр., а в поточному році ці ресурси значно знизились.

Аналіз свідчить, що в Україні в умовах кризової ситуації були надто слабо обґрунтовані основні напрями інвестиційної політики в агропромисловому комплексі, що призвело до руйнування матеріально-ресурсної бази сільського господарства. Причиною прорахунків є відсутність системної політики в державному управлінні інноваційно-інвестиційними трансформаціями в АПК регіонів. З огляду на це, державна політика потребує докорінних змін і має проводитись на якісно вищому рівні по наступних напрямках. Першочерговим напрямом повинна бути регіональна інвестиційна політика, що сприятиме активізації й ефективнішому використанню факторів привабливості, а саме: поліпшення заходів державного управління інноваційно-інвестиційними трансформаціями в АПК регіонів.

Спираючись на окреслену інвестиційну політику, ми вважаємо, що необхідно розробити адекватну пріоритетам кожного регіону країни інвестиційну стратегію. Для цього необхідно проаналізувати існуючі в регіонах підприємства за типом, стадією розвитку, ступенем стратегічної важливості і створити на цій підставі класифікатор підприємств, який у подальшому доцільно пропонувати потенційному інвестору.

Другий напрям інвестиційної політики – підвищення платоспроможності регіонів – потребує проведення персональної роботи з одержувачами позик (гарантій) за рахунок обласних бюджетів та підвищення ефективності бюджетної політики.

Розвиток третього напрямку інвестиційної політики – підвищення конкурентоспроможності регіонів і сприяння розвитку бізнесу – передбачає аналіз конкурентних переваг суб'єктів господарювання регіонів і визначення напрямів їх активізації. Враховуючи обмеженість ресурсів капіталовкладень місцевої державної адміністрації, пропонується використовувати селективну або "точкову" бюджетну політику підтримки інвестиційної діяльності.

На нашу думку, для успішного розвитку аграрної науки істотне значення має не тільки збільшення державного фінансування, а й законодавче врегулювання економічних взаємовідносин між науковими установами і підприємствами. Цьому сприятиме впровадження системи захисту інтелектуальної власності на розробки аграрної науки і порядок розподілу прибутків, отриманих у результаті інновацій, між наукою та виробництвом.

Висновки. Вивчені різноманітні види інноваційно-інвестиційних моделей та досвіду управління ними можуть бути дуже корисними для України – молодій, незалежній державі, яка має великі обсяги невичерпного науково-технічного, виробничого та інтелектуального потенціалу, достатнього для засвоєння перспективних виробів нових технологічних укладів. З метою активізації інноваційно-інвестиційної діяльності, на наш погляд, перспектив-

ними напрямами подальших розробок у аграрній сфері є: розробка та впровадження в практику програм інвестицій; обґрунтування структурних капітальних вкладень у сферу виробництва (розвиток підприємств різних форм власності); обґрунтування рівнів власних, кредитних, інноваційних джерел фінансування капітальних вкладень – нових, для реконструкцій тощо.

Література:

1. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні. [Навчальний посібник] / А.С. Музиченко. – К.: Кондор, 2005. – 406 с.
2. Саблук П.Т. Стратегічний напрям аграрних реформ – перехід на інноваційну модель розвитку / П.Т. Саблук // Вісник Академії економічних наук України. – 2003. - № 2 (4). – С. 11-16.

УДК 658:664

ЗАСТОСУВАННЯ «ПАРТИЗАНСЬКОГО МАРКЕТИНГУ» НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Олексенко Л.В., к.е.н.,

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Розкрито зміст концепції «партизанський маркетинг» та з'ясовано особливості застосування її на підприємствах харчової промисловості.

Maintenance of conception is exposed «partisan marketing» and the features of application of it are found out on the enterprises of food industry.

Постановка проблеми. Маркетингова діяльність підприємств набуває першочергового значення саме в період сталого розвитку ринкових процесів в країні. Значного успіху на ринку досягає тільки те підприємство, яке в повній мірі володіє інформацією щодо стану та перспектив розвитку навколишнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концепція партизанського маркетингу, на відміну від багатьох інших маркетингових теорій, зародилася не в США, а в Старому світі. Її засновником є Джейн Конрад Левінсон, а одним з основних теоретиків – Пол Хенлі. Питанням теорії та практики «партизанського маркетингу» в своїх роботах приділяли увагу такі вчені як: Л. Волкова, Дж. Левінсон, О. Левітас, Д. Роденко та ін.

Постановка завдання. Розглянемо зміст концепції «партизанський маркетинг» та з'ясуємо особливості застосування її на підприємствах харчової промисловості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція «партизанський маркетинг» орієнтована в першу чергу на побудову ефективних маркетингових стратегій при максимальній економії бюджету [1].

«Партизанський маркетинг» – нестандартний та нетрадиційний маркетинг, який дозволяє при порівняно невеликому бюджеті здійснити максимальний вплив на цільову аудиторію товару/послуги. У «партизанському маркетингу» використовуються тільки оригінальні способи просування товару.